

Opmars der econometristen

Auteur(s):

Ruyter van Steveninck, M.A. de
Redacteur bij ESB

Verschenen in:

ESB, 83e jaargang, nr. 4182, pagina 965, 18 december 1998

Rubriek:**Trefwoord(en):**

economen, top-30

Welke Nederlandse economen worden het meest geciteerd? Geert Hofstede is (sinds hij tot de economen wordt gerekend) de onbetwiste nummer 1, maar daarachter vinden elk jaar kleine verschuivingen plaats. Opvallend dit jaar is de toegenomen rol van econometristen.

De top-30 van 1998 heeft betrekking op de citaties die behaald zijn van 1993 tot en met 1997. Ten opzichte van de top van vorig jaar telt 1992 nu niet meer mee, en 1997 wel. Er zit dus een grote mate van inertie in het systeem, omdat slechts 20% van de citatie-periode nieuw is. Toch bevat de lijst van 1998 ([tabel 1](#)) wel enkele veranderingen.

Tabel 1. De economen top 30 1998, citaties 1993-1997

plaats	mutatie	instelling	aantal	(aantal citaten in 1997)	
1	(=)	G. Hofstede	UM/KUB	1.062	887
2	(=)	E.E.C. van Damme	KUB	209	207
3	(=)	S.J.G. van Wijnbergen	UvA/EZ	160	191
4	(=)	P. Nijkamp	VU	128	141
5	(=)	J. Kremers	Fin/Ocfeb	115	102
6	(+8)	J. Hagedoorn	UM	106	75
7	(-1)	J. Magnus	KUB	103	96
8	(=)	P.P. Wakker	KUB/UM	98	87
	(+1)	A.L. Bovenberg	KUB/Ocfeb	98	84
10	(-3)	F. v.d. Ploeg	PvdA	94	93
11	(+5)	H.J. Bierens	KUB	85	72
12	(-1)	W.P.M.M. v.d. Ven	EUR	82	80
13	(=)	J.S. Cramer	UvA	78	76
14	(-5)	A. Klamer	EUR	76	84
15	(-3)	P. Rietveld	VU	72	79
	(+1)	J. Hartog	UvA	72	70
17	(+2)	A. Boot	UvA	71	58
18	(-4)	G. Ridder	VU	70	75
19	(-1)	B.M.S. van Praag	UvA/SEO	68	67
20	(N)	H.P. Boswijk	UvA	63	-
21	(N)	P. Schotman	UM	62	-
22	(+4)	P.H. Franses	EUR	61	44
23	(-3)	A. Kapteyn	KUB	60	56
24	(-4)	J.P.C. Kleijnen	KUB	58	56
25	(-3)	W.T.M. Molle	EUR/NEI	51	53
26	(=)	W.F. van Raaij	EUR	50	44
27	(-4)	T. Kloek	EUR	50	48
28	(N)	B. Nooteboom	RUG	45	-
29	(N)	G.J. v.d. Berg	VU	43	-
	(-7)	J.F. Kievit	UvA	43	48

De beweging is het beste zichtbaar aan de hand van de in 1997 behaalde citaties ([tabel 2](#)). Het wordt wellicht wat saai, maar Geert Hofstede staat bovenaan. In 1997 haalde hij weer meer citaties dan in het jaar ervoor en ook meer dan de nummers 2 tot en met 9 op de lijst, en het verschil lijkt almaar groter te worden. De telling over de eerste negen maanden van 1998 ([tabel 3](#)) bevestigt dit beeld: ook hier scoort hij hoger dan alle anderen uit de top-10 samen.

Tabel 2. Behaalde citaties in 1997

1	G. Hofstede	292
2	J. Hagedoorn	42
3	E. van Damme	30
4	P. Wakker	28
	P. Nijkamp	28
	J. Kremers	28
7	L. Bovenberg	23
8	S. van Wijnbergen	22
	J. Magnus	22
	H.P. Boswijk	22
11	P.H. Franses	20
12	F. v.d. Ploeg	19
13	J.S. Cramer	18
	H.J. Bierens	18
15	B. Nooteboom	16
16	A. Boot	14
17	W.F. van Raaij	13
	J.B. Opschoor	13
	A. Kapteyn	13
	E. Bartelsman	13

Tabel 3. De tipparade: citaties januari-september 1998

1.	G. Hofstede	231
2.	J. Hagedoorn	35
3.	P. Wakker	28
4.	J. Kremers	26
5.	P. Nijkamp	25
6.	E. van Damme	24
7.	A. Boot	22
	L. Bovenberg	22
	W. v.d. Ven	22
10.	J. Magnus	16

Ook de posities 2 t/m 5 zijn onveranderd, zij het dat nummer 4 (Jeroen Kremers, dertien citaties meer) nummer 3 (Peter Nijkamp, dertien citaties minder) in het vizier begint te krijgen. De nummer 6 is John Hagedoorn, die maar liefst acht plaatsen gestegen is. Hagedoorn is bedrijfseconoom, gespecialiseerd in samenwerking tussen ondernemingen (zie zijn 'Van joint ventures naar contracten', *ESB*, 1995, blz. 870-871). Andere stijgers zijn Herman Bierens (vijf plaatsen omhoog) en Philip-Hans Franses (vorig jaar nieuw, nu vier plaatsen hoger). J. Pelkmans en P. Kooreman hadden met resp. 39 en 40 net te weinig citaties voor een plaatsje in de top.

Nieuwkomers

Er zijn dit jaar maar liefst vier nieuwkomers in de top-30, waarvan twee eigenlijk vorig jaar hadden moeten worden meegeteld: Peter Boswijk van de UvA en Peter Schotman (mea culpa!). Beiden houden zich, net als nummer 22 van de top-30 Philip-Hans Franses, bezig met tijdreeksanalyse, momenteel een van de populairdere takken van de econometrie. Boswijk richt zich daarbij vooral op de theoretische aspecten van coïntegratie (tijdreeksen die afzonderlijk instabiel zijn, maar gezamenlijk met andere tijdreeksen wel een stabiel patroon vertonen). Schotman, terug van weggeweest (30e/31e in 1996) heeft goed gescoord met een artikel over Bayesiaanse analyse van tijdreeksen. Daarnaast is hij actief op het gebied van empirische bedrijfseconomie, in het bijzonder ondernemingsfinanciering.

Nieuw zijn verder Bart Nooteboom - vorig jaar negende in de tipparade, dus geen echte verrassing. Nooteboom is bedrijfskundige in Groningen; zijn onderzoeksterrein is de organisatie van ondernemingen en markten. Gerard van den Berg van de VU viel vorig jaar net buiten de top, met negen citaties meer heeft hij het dit keer wel gehaald.

KUB en UvA aan kop

De in de top-30 voorkomende onderzoekers zijn voornamelijk afkomstig van de universiteiten met economische faculteiten. De Katholieke Universiteit Brabant (KUB) heeft acht mensen in de top-30, net als de Universiteit van Amsterdam. De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) heeft er zes, de Universiteit Maastricht en de Vrije Universiteit vier, en de Rijksuniversiteit Groningen één. Ook Den Haag doet goed mee (vier noteringen), maar De Nederlandsche Bank ontbreekt in de top-30. De Katholieke Universiteit Nijmegen en de Landbouwwuniversiteit Wageningen zijn niet vertegenwoordigd. Ten dele weerspiegelen deze cijfers overigens net zo goed het aanstellingsbeleid van de universiteiten als het onderzoeksklimaat.

Of het nu komt doordat de SSCI meer tijdschriften is gaan meetellen, of dat Nederlandse economen meer zijn gaan publiceren, feit is dat het voor de top-30 benodigde aantal citaten door de rijd spectaculair is toegenomen. In 1981 waren tien citaten al voldoende voor de dertigste plaats, en dit steeg via 23 (in 1992 en 1993), 24 (1994), 28 (1995), 34 (1996) 39 (1997), naar 43 nu. Een verviervoudiging in zestien jaar tijd. Misschien moeten we in plaats van nominale voortaan reële citaties gaan turven.

Publicatielijst

Aanstormend talent wordt beter zichtbaar door niet het aantal citaties, maar de publicaties te tellen. Dit is de methode van de economen top-40 van de vacaturekrant *Intermediair*. Daarin zie je meteen welke Nederlandse economen op dit moment internationaal veel artikelen schrijven. Maar of hun werk door anderen bruikbaar wordt geacht, moeten we nog maar afwachten...

Natuurlijk zijn er altijd sterke parallellen tussen beide lijsten geweest. Iemand die hoog in de Intermediair-lijst stond, publiceerde veel en kwam vroeg of laat ook wel in de ESB-lijst terecht. Maar andersom ging dat niet altijd op: een aantal onderzoekers in de top-30 ontleenden veel van hun citaten aan één of meer zeer invloedrijke publicaties, vaak een boek en een aantal daarvan afgeleide tijdschriftartikelen.

Vroeger had de opzet van de publicatielijst een wat ad hoc karakter. Recentelijk heeft CentER van de KUB de Intermediair-lijst echter sterk geprofessionaliseerd (Arie Kapteyn en Petra van der Ham in *Intermediar*, 20 augustus 1998). Belangrijkste verschil is dat aan tijdschriften wegingsfactoren zijn toegekend, gebaseerd op de impact. In hoeverre dit project doorgezet wordt moet nog worden afgewacht, maar het begin is hoopvol.

Polderparade

In onze economentop gaat het om internationale tijdschriften, waarin de voortschrijding van de wetenschap plaatsvindt. Maar onderzoek kan ook heel zinvol zijn om beleid op te baseren, of het kan de deelnemers aan een maatschappelijke discussie inspireren. Dat zijn geen factoren die voor een citatie in een blad als *Econometrica* erg belangrijk zijn. Om ook recht te doen aan economen die voor Nederlandse beleidsmakers en economen zinvol werk verrichten, is de top-30 dit jaar weer aangevuld met de 'polderparade'

De overlap tussen de Polderparade en de top-30 is niet erg groot. Alleen Bovenberg en Kremers staan in de top-10 van beide lijsten. Dit is waarschijnlijk geen toeval. Beide hebben eerst een tijd in de VS gewerkt, daar artikelen geschreven die hen wetenschappelijk aanzien hebben gegeven en in de top-30 hebben gebracht, en zijn daarna teruggekeerd naar de polder, waar ze zich in het Nederlandse beleidsleven hebben gestort. Opvallend volgens dit criterium is het ontbreken van Van Wijnbergen (hoog in de top-30) in de polderparade, hoewel moet worden afgewacht of dit niet tijdelijk is.

De toekomst

Het feit dat de top-30 zelf nogal statisch is, heeft er toe geleid dat elk jaar twee extra lijsten toegevoegd zijn om nieuwe trends op te kunnen merken. [tabel 2](#) bevat de citaties van het laatste hele jaar waarover gegevens beschikbaar zijn (1997). [tabel 3](#) bevat de tip-parade: de citaties van de eerste negen maanden van het afgelopen jaar (1998). Beide tabellen hebben een zekere voorspellende werking: veel (jongere) onderzoekers kondigen hier hun komst in de top-30 aan.

In 1997 had Hans Opschoor, hoogleraar milieu-economie aan de VU en rector aan het Institute of Social Studies in Den Haag (een soort universiteit voor studenten uit ontwikkelingslanden) veel citaties. Opschoor stond al eerder in de top-30, en houdt zich met name bezig met milieuvraagstukken. De relevantie hiervan, gekoppeld aan het feit dat zijn geciteerde artikelen van recente datum zijn, lijkt te garanderen dat hij zijn opmars alsnog voort zal zetten. Erik Bartelsman (specialiteit: ontwikkelingen van (arbeids)productiviteit) staat net als vorig jaar wel in de 1997 top, maar (nog) niet in de top-30. Net buiten de lijst viel (weer) Jan van Ours (goed 'gescoord' met 11 citaties over o.a. de economische aspecten van drugsgebruik).

1998 ([tabel 3](#)) biedt vooralsnog geen nieuwkomers. Net buiten de boot vielen o.a. Jacob de Haan (Rijksuniversiteit Groningen) en Sylvester Eijffinger (CentER, Katholieke Universiteit Brabant, het College of Europe te Brugge, en de Humboldt Universiteit Berlijn). Ook voor hen geldt dat zij over zeer actuele onderwerpen (Europese economische en monetaire eenwording) publiceren, zodat de kans groot is dat zij het volgend jaar wel zullen halen.

Tot besluit

Citatie-analyse zal wel altijd verguisd en aanbeden blijven. Aan veel Nederlandse universiteiten wordt meer en meer bezuinigd. Veel te veel ontslagen vallen op basis van (gebrek aan) anciënniteit. De uitstroom is het grootste onder de jongeren, hoewel zij vaak het meest gemotiveerd zijn. Veel te weinig spelen geleverde wetenschappelijke prestaties hierbij een rol.

Zonder het belang van onderwijstaken te willen bagatelliseren, en zonder de pretentie te hebben een feilloze meetlat te hebben geconstrueerd, hopen wij dat onze economen top-30 ook dit jaar weer een bijdrage kan leveren aan het zichtbaar maken van prestaties op wetenschappelijk gebied.

Methode

De Social Sciences Citation Index

De economen top-30 wordt opgesteld met een aantal telregels, die bepalen welke economen en welke citaties meetellen. Voor de citaties maken we gebruik van de CD-ROM Social Sciences Citation Index (SSCI), samengesteld door het Amerikaanse Institute for Scientific Information. Dit instituut telt de citaties in ruim 1.500 wetenschappelijke tijdschriften op het gebied van sociale wetenschappen, waaronder ongeveer 150 internationale economische tijdschriften.

Niet alle citaties worden meegeteld. Uitgezonderd zijn verwijzingen naar eigen werk, en verwijzingen in boekbesprekingen, review-artikelen en 'editorials'. En als er in een artikel meerdere malen naar dezelfde Nederlandse econoom verwezen wordt telt dat maar voor één keer, zelfs wanneer het om verwijzingen naar verschillende artikelen gaat.

Het gebruik van de SSCI is overigens niet zonder problemen. Enkele auteurs hebben een naamgenoot, soms zelfs met dezelfde voorletters! Als bij iemand plotseling tientallen citaten in het Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift of het Journal of Suicidal Behavior vermeld staan, is dat reden om eens nader te gaan kijken. Van andere auteurs wordt de naam op verschillende wijzen gespeld (Amerikanen hebben - zeker na Martin Van Buren - altijd veel moeite met Nederlandse namen),

en er zijn auteurs die onder verschillende voorletters geciteerd worden.

Wie tellen er mee?

Als vanouds is de Nederlandse economen top-30 bedoeld voor Nederlandse economen, dat wil zeggen: met de Nederlandse nationaliteit, en werkzaam aan een Nederlandse instelling. Vervolgens is de vraag: wie is er econoom? Dit criterium is in de loop der jaren flink versoepeld, tot 'het zich bezig houden met onderzoek op het gebied van de economie'. Dat blijkt meestal uit de plek waar men werkt: aan een economische faculteit of instelling als het CPB of CBS. Op de lijst komen mensen voor met zeer verschillende onderzoeksgebieden: van macro-economen tot economisch psychologen. Ook econometristen tellen mee, hoewel zij zich strikt genomen niet met economisch onderzoek bezighouden. Bij de bedrijfseconomen tellen de financieel economen en organisatiedeskundigen wel mee, maar de accountants niet.

Citatie-analyse

Een kenmerk van citatie-analyse is dat er in het algemeen veel tijd overheen gaat voordat iemands prestaties zichtbaar worden. De jonge econoom moet eerst onderzoek gepubliceerd krijgen, dan kunnen anderen het lezen en er gebruik van maken, en die moeten vervolgens hun resultaten ook gepubliceerd zien te krijgen. Pas dan kunnen de citaties geteld worden. Daarbij komt dat er geteld wordt over een periode van vijf jaar, zodat iemand jarenlang citaties moet behalen voor een plaatsje in de top. Geen wonder dus, dat de lijst veel oudere economen bevat.

Beperkingen

Er kan een aantal bezwaren tegen de gehanteerde manier van tellen worden ingebracht. Het waarnemen van een citatie zegt nog niets over de aard ervan. De ene keer wordt een baanbrekend idee door andere auteurs als inspiratie gebruikt, de andere keer wijst een citatie op het gebruik van een dataverzameling. Soms wordt iemand die ondeugdelijk of dubieus onderzoek publiceert aangehaald als voorbeeld van hoe het niet moet. Bovendien wordt de betekenis van een citatie sterk bepaald door wie citeert, en waar. We hebben echter geen onderscheid gemaakt naar citaten uit A-, B- en C-tijdschriften.

Een bijzondere beperking van de ESB-lijst is ook dat een verwijzing alleen aan de eerste auteur van het geciteerde artikel toegekend wordt. Economen die vaak als tweede auteur optreden, bijvoorbeeld als hun naam met een Z begint en de auteursvolgorde alfabetisch bepaald wordt, zijn hierbij sterk in het nadeel. Per artikel per auteur wordt maar één citatie geteld, ook al gaat het om verwijzingen naar verschillende artikelen. Een laatste bezwaar is dat alleen citaten in tijdschriftartikelen meetellen, en niet die in boeken.

Oneigenlijk gebruik?

In zekere zin is de citatie-index ook vatbaar voor oneigenlijk gebruik. Bevriende onderzoekers zouden kunnen afspreken elkaar te citeren, ook als dat strikt genomen niet functioneel is. Iemand zou, om zijn artikel eerder geaccepteerd te krijgen, een referee van het desbetreffende tijdschrift kunnen citeren. Een hoogleraar zou zijn aio's kunnen 'dwingen' hem te citeren, en omgekeerd zouden de laatsten kunnen proberen bij hun promotor in het geveel te komen.

Zie ook: [De polderparade 1993-1997](#)
